

JORNADES SOBRE NACIONALISME A LES ACABALLES DEL XX

Les bases de Vic

Ho comentà algun participant amb una certa hilaritat. «Després de Manresa, aquestes podrien ser les bases de Vic.» Si més no, algunes propostes llançades en aquestes Jornades seran claus en una nova estratègia nacionalista.

J. Castelló

Després d'una primera intervenció de **Francesc Candel**, que inaugurarà el Seminari «Nacionalisme Català a la fi del segle XX», celebrat a Vic aquest cap de setmana passat, on explica que podria motivar els immigrants de cara a integrar-se en la societat catalana, les jornades toquen el punt roig, la clau que les ha justificades i el punt sobre el qual girarien gran part de les discussions i les intervencions.

Els tres primers debats, oberts amb les tesis i les intervencions de **Salvador Cardús** —sociològiques—, **Joan B. Culla** —perspectives estratègiques— i **Isidor Marí** —lingüístiques— van emmarcar, per tant, en gran part, tot el debat posterior. Per a **Cardús**, «el nacionalisme, fins ara, ha adoptat una actitud de resistència i ha recorregut a l'ajut de justificacions historicistes, fins una posició essencialista... Sense pretendre substituir l'essencialisme històric per un altre de sociològic, cal construir unes bases sociològiques vàlides on es faci possible un projecte nacional».

Aquestes bases passen, al seu parer, per polititzar les diferències culturals que fan possible el nacionalisme, per definir un marc territorial com a base física del projecte, per potenciar els ele-

ments d'identificació estètica i ideològica i per elaborar un sistema de representació globalitzador. Unes bases que no serien possibles, sense entendre «la importància de les noves xarxes de comunicació com a canals privilegiats de dominació política i econòmica i de transmissió d'idees».

Isidor Marí baixà al terreny concret i definí el marc territorial que **Salvador Cardús** havia exigít, a través d'un element de cohesió nacional: l'idioma. «La unitat de la llengua no és fruit de la casualitat filològica, sinó de la intensitat de comunicació entre els membres de la comunitat lingüística. Només en la mesura que s'intensifiqui la comunicació interdialectal es reduiran les diferències lingüístiques i les resistències entre entitats. I m'afanyo a dir que la intercomunicació no és irradiació d'un centre, sinó un intercanvi recíproc».

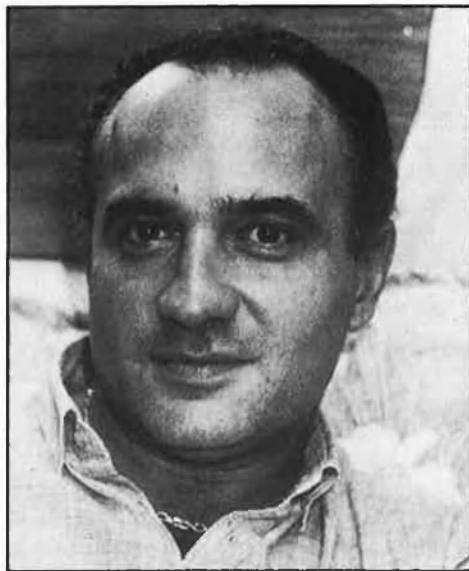
El projecte nacional, amb un territori definit i un element de cohesió que propicie els elements d'identificació que va demanar **Cardús**, pot ser possible amb una política lingüística, que cal plantejar, a parer d'**Isidor Marí**, «en el conjunt de la nostra comunitat lingüística, en el/s marc/s estatal/s en què s'inscriu la nostra àrea lingüística i en el marc internacional, especialment europeu».

Definides bases socials i marc geogràfico-lingüístic, **Joan B. Culla** entrarà en l'estratègia: «Les tesis naciona-

listes es troben a la defensiva en el terreny del debat político-ideològic... Han perdut la iniciativa... A finals del segle XX, en una societat urbana, avançada, postindustrial, cosmopolita, etcètera, el nacionalisme català és una actitud arcaica i resclosida». Aquesta imatge, però, no respon només a una mancança pròpia, sinó a un «revival espectacular del nacionalisme espanyol, després d'una etapa, entre 1975 i 1979, en què es trobava afectat per una certa mala consciència històrica filla de l'etapa franquista».

El mateix **Culla** examina aquest nacionalisme considerant que presenta «els tics més clàssics de l'anticatalanisme polític contemporani». Després d'analitzar-los, es mostrarà ben clar: «¿El nacionalisme català, quan estem enfilant la recta final del segle XX, ha de renovar els postulats teòrics? Sens dubte». Les pistes, que **Culla** només insinuava, es van veure ampliadades en els debats posteriors.

Heribert Barrera, Isidor Marí, Vicent Pitarch, J. L. Albinyana, Sebastià Serra i Miquel Roca.

Cadascú, però, des d'unes posicions amb punts comuns però diferenciades.

Per exemple, **Miquel Roca** comentà la necessitat «d'acostar-se a la realitat social i de fer de punta de llança en una Europa dels pobles», possibilitat concretada amb l'entrada a la CEE. **Miquel Sellarés**, però, va voler anar més lluny i concretà els punts en què es pot materialitzar aquest avanç: «Resumiré algunes consecucions que estem en condicions d'exigir immediatament, perquè són possibles d'assolir dins la legalitat actual que ens permet l'estat i la mateixa CEE».

Dins de casa ja, de nou **Josep M. Puig Salellas** esbossà les possibilitats legals que l'actitud del govern central ha retallat i la necessitat de renegociar la situació actual per poder avançar més. **Max Cahner**, ànima de les jornades, redefiní què significa autogovern i **Heribert Barrera** definí àmpliament una estratègia d'avanç en les consecucions del

nacionalisme, «cap a una sobirania plena». Una estratègia dosificada en consecucions «graduals», sense perdre mai de vista, però, l'«objectiu final». Com que en cap moment no en va fer esment, en el debat posterior **Isidor Marí** li comentà que precisament l'objectiu final era extensible, també, necessàriament, a la resta dels Països Catalans, i no només al Principat.

Molt més amic del possibilisme que els altres conferencians o ponents, **Oriol Pi de Cabanyes** explicà la necessitat de construir, amb il·lusió, un nacionalisme de present, ja que alguns conceptes de sobirania futurible «es practiquen diàriament i no es reclamen». Com a exemple, «el Misteri d'Elx a Barcelona fa més que els fonamentalismes abstractes, el més lamentable dels quals és voler estendre el nom de Catalunya a tot el territori nacional».

Uns altres ponents, com ara **Josep Lluís Albinyana**, van concretar alguns

aspectes que ja havien estat abordats inicialment. A la conclusió de fer front al «revival nacionalista espanyol inspirat des de quasi totes les instàncies del partit en el poder al govern estatal», **Albinyana** afegí la conclusió, discutida pels assistents, que, en realitat, aquest revival no feia més que afirmar la fallida en què es troba, ara com sempre, la idea de la «nació espanyola», que, al capdavall, ha de respondre a qualsevol intent alliberador, com ara el de Melilla, amb els mateixos sistemes de sempre.

Carod Rovira va ser crític amb la definició de la llengua com a element únic de cohesió nacional. «Els Països Catalans han d'interessar, en tots els ordres, els ciutadans que hi viuen, com a projecte, fins i tot, econòmic». A uns problemes comuns i a uns interessos comuns, **Carod Rovira** exigí unes solucions comunes, un projecte global assumit com el factor més necessari i més modern».

Sebastià Serra —«avanç del nacionalisme a les illes»—, **Joan Soler** i **Francesc Codina** —«aspectes culturals de la política territorial»—, van tractar elements secundaris en la globalitat del debat, però amb una importància decisòria a l'hora de perfilar unes resolucions finals.

Finalment, **Carod Rovira** i **Vicent Pitarch** van recuperar el fil inicial. Per a **Pitarch**, la crisi actual, reconeguda per tots, fins i tot per **Miquel Roca**, amb matisos distints, «ha de servir-nos d'estímul». També **Pitarch** demanà adaptar la qüestió nacional a la realitat, però anà més lluny, també, i concretà set punts sobre els quals es pot incidir per superar-la, entre els quals hi havia la necessitat d'augmentar la relació entre els Països Catalans, des de totes les instàncies, un punt ben debatut al llarg de les jornades; el compromís nacional del Principat a l'hora de vertebrar l'àmbit nacional, i una política vàlida de comunicació global.

Una comissió de quatre assistents haurà de concretar ara unes conclusions que es van presentar abundants, matisades reiteradament, sobre unes bases, però, en general acceptades per tots els participants en el debat. Les jornades de Vic han estimulat un intercanvi geogràfic i disciplinar, de cara a aconseguir objectius comuns. Les «Bases de Vic» són ja una pàgina de consulta obligada en una estratègia que en àmbits nacionalistes es veu ja indispensable, a les acaballes del segle XX. □